

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Het einde van de psychoanalyse?

Bespreking van

Hubert Van Hoorde (2010). *Psychiatrie & psychoanalyse — Een volgehouden dialoog*. Gent: Vakgroep Psychoanalyse en Raadplegingspsychologie & Academia Press. ISBN 978 90 382 1584 6, 243 pp., € 20,- (verzendkosten € 10,-)(via els.vandenbussche@ugent.be)

JOS DE KROON

Wanneer ik tegenover mijn collega's de vrees uitspreek dat het einde van de psychoanalyse nabij is, kijken zij mij wat meewarig aan en vragen: «Was je dan niet bij de begrafenis?»

Steeds minder hoor ik in professionele kringen praten over psychoanalytische onderwerpen, en in psychiatrische kringen begint het zelfs verdacht te worden wanneer je daarmee aan komt zetten. Laatst was ik bij een bijeenkomst over psychotherapie op internet en wierp de vraag op of het subject niet achter de schermen dreigde te verdwijnen bij deze praktijken. Ik werd zowat de zaal uitgehoond en de inleider over het onderwerp liet zich ontvallen dat hij doodmoe werd van dit soort vragen, terwijl de nood in GGZ-land zo hoog oploopt. Er moet iets gebeuren en aan dit soort luxe overwegingen hebben we geen behoefte. Einde discussie. De dialoog was gestopt.

Dat is nu juist wat Hubert Van Hoorde niet wil: het staken van het gesprek tussen psychoanalyse en psychiatrie — het waren overigens voornamelijk psychiaters die deelnamen aan het congres over psychotherapie en cyberspace.

Volgens de subtitel van zijn boek *Psychiatrie & psychoanalyse — Een volgehouden dialoog* bepleit Van Hoorde een voortgang van de dialoog tussen beide. Het «volgehouden» heeft misschien iets krampachtigs: «Nog effe volhouden jongen, nog twee baantjes», of iets van een aanmoediging, misschien wel tegen beter weten in. Van Van Hoorde kan in ieder geval niet worden beweerd dat hij niet zijn best heeft gedaan beide domeinen met elkaar in dialoog te brengen. Bijna ieder artikel ademt de sfeer van een ontmoeting van psychiatrie en psychoanalyse, soms is er zelfs sprake van een botsing, maar iedere tekst is kritisch.

In een soms wat negentiende-eeuws proza zet de auteur zijn ideeën uiteen; doorwrocht, erudiet, soms met humor en wijsheid, maar altijd proef je de betrokkenheid op zowel de psychoanalyse als de psychiatrie. De sprekende casuïstiek geeft telkens blijk van zijn geëngageerdheid. Kritisch blijft hij altijd en ook altijd met stijl. Wanneer hij bijvoorbeeld de wetenschappelijkheid van de psychiatrie bespreekt, maakt hij een verbinding tussen de gigantische toename van de depressie in de westerse samenleving en de depressieve toestand waarin de wetenschappelijkheid van de psychiatrie verkeert. De psychiatrie wordt eenzijdigheid verweten en terecht. Een psychoanalytische kuur zou haar wellicht van de ondergang kunnen redden, maar daarvoor moeten zij wel in dialoog blijven. Aan Hubert Van Hoorde zal het niet liggen; hij heeft zijn best gedaan. Of hij na zijn pensionering nog mee blijft discussiëren weet ik niet maar ik hoop het wel. Hij is uit het goede dialoog-hout gesneden.

Aanbevolen literatuur voor psychoanalytici die de psychiatrie nog een warm hart toedragen en een hart onder de riem kunnen gebruiken.